

Novi neporezni namet zove se solidarna naknada

Bajo, Anto; Klemenčić, Irena

Source / Izvornik: **Aktualni osvrti, 2015, 8, 1 - 2**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

<https://doi.org/10.3326/ao.2015.86>

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:242:396339>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2023-06-07**



Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

AKTUALNI OSVRTI

Novi neporezni namet zove se solidarna naknada

DR. SC. ANTO BAJO, Institut za javne financije, Zagreb

IRENA KLEMENČIĆ, MAG. IUR., Institut za javne financije, Zagreb

Vlada je 3. rujna 2015. donijela **Uredbu o dopuni Zakona o energiji te Uredbu o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava**. Vlada se umjesto socijalnim transferima odlučila socijalnu politiku voditi cijenom električne energije. Korištenje električne energije klasičan je primjer kvazi fiskalne aktivnosti države s nepoznatim financijskim učinkom i uz nepostojanje točnih informacija o broju korisnika takve socijalne mjere. Tako od listopada 2015. na Vladin popis skrivenih nameta treba dodati i tzv. solidarnu naknadu.

Vlada je uvela, a najveći dio građana će od listopada 2015. plaćati novi neporezni namet – solidarnu naknadu. Uvođenje te naknade je suprotno mjerama Vlade usmjerene na smanjenje neporeznih nameta¹ koji su u 2015. postali jedno od prioritarnih područja ekonomske politike (o čemu se raspravlja u okviru Europskog semestra). Zanimljivo da Vlada nije u Registar neporeznih prihoda uključila namete koji opterećuju isključivo građane (poput solidarne naknade).

Tko je ugroženi kupac u opskrbi energijom? Vlada je 3. rujna 2015. donijela Uredbu o dopuni Zakona o energiji (NN 95/15) kojom je utvrdila način stjecanja statusa ugroženih kupaca. Istoga je dana donijela Uredbu o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava (NN 95/15). Ugroženi kupci su oni koji privremeno ili trajno, zbog svog imovinskog statusa, nisu u mogućnosti plaćati troškove energije koju im isporučuju opskrbljivači iz umreženih sustava. U skladu sa Zakonom o energiji, ugroženi kupac ima pravo na pokrivanje određenog iznosa troškova za energiju, a to pravo se utvrđuje sukladno zakonima i aktima iz područja socijalne skrbi. Prema Uredbi „status ugroženog kupca ima krajnji kupac na umreženom sustavu iz kategorije kućanstva koji se opskrbljuje energijom ako je: 1. korisnik zajamčene minimalne naknade, 2. član kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade, 3. korisnik osobne invalidnine, i 4. živi u kućanstvu s korisnikom osobne invalidnine“. Status ugroženog kupca utvrđuje nadležni centar za socijalnu skrb. Vlada se Uredbom usmjerila na potrošače električne energije.

Brojni posrednici. Solidarna naknada dio je cijene električne energije koja se plaća opskrbljivaču energijom kao uvećani dio cijene, a snose je ostali korisnici koji nisu u socijalnoj kategoriji ugroženih kupaca. Opskrbljivači električne energije dužni su iznos naknade uplatiti na račun Državnog proračuna. Solidarna naknada je zapravo dodatak na cijenu električne energije za krajnjeg kupca iz kategorije kućanstva. Visina naknade je 0,03 kune za svaki kWh potrošene električne energije - bez

¹ Vlada RH (2015). [Registar neporeznih davanja](#).

uključenog poreza na dodanu vrijednost. Sredstva naknada se u Državnom proračunu evidentiraju kao namjenska sredstva Ministarstva socijalne politike i mladih. Sredstva naknade će se koristiti za isplatu subvencije za osobe slabijeg imovinskog statusa za plaćanje električne energije u obliku vaučera u vrijednosti od 200 kuna po kućanstvu. Vaučeri će se moći koristiti isključivo za podmirenje računa za električnu energiju.

Solidarna naknada je kvazifiskalna aktivnost države s nepoznatim fiskalnim učinkom. Uz **prijedlog dopuna Zakona o energiji, obrazloženje donošenja Uredbe**, kao i uz **prijedlog izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi** nije navedena procjena troška provedbe tih propisa (u obrazloženju je navedeno da neće biti izravnih rashoda za Državni proračun), niti točan broj korisnika po centrima za socijalnu skrb. Iz dostupnih dokumenata Vlade nije jasno kako je utvrđen iznos koji je potrebno prikupiti solidarnom naknadom. Vlada je ovom Uredbom otvorila vrata da se solidarnom naknadom nadalje obuhvate i korisnici plina i toplinske energije.